

Arkivsaksnr. 23/07475-1
Saksbehandler David Moen

Saksgang	Møtedato	
Kultur-, idretts- og friluftsutvalget	07.06.2023	53/23
Ungdomsrådet		
Kommunestyret	21.06.2023	
Oppvekst- og utdanningsutvalget	09.06.2023	

Mekkeverksted - møteplass for ungdom

Kommunedirektørens innstilling til vedtak:

1. Seksjon for kultur gis i oppdrag å opprette og lede det treårige prøveprosjektet «Mekkeverksted – møteplass for ungdom». En framdriftsplan for prosjektet, legges fram for KIFs oktobermøte 2023.
2. Det bør bevilges 2 millioner NOK for 2024 og 1,8 millioner NOK for hhv. 2025 og 2026 til oppstart og prøvedrift ved Enhet for fritid. Det forutsettes at det også søkes prosjekttilskudd fra eksterne kilder. Dette søkes innarbeidet i Handlingsprogram for 2024 – 2027.
3. Dersom driften av mekkeverkstedet innstilles, skal alt innkjøpt utstyr og verktøy tilfalle utstyrssentralen Turbo ved Enhet for fritid, for offentlig utlån

Stig Tore Johnsen
Kommunedirektør

Kari Henriksen
Direktør for oppvekst, utdanning og kultur

Hva saken gjelder

I forbindelse med kommunestyrets behandling av Kommunedirektørens forslag til handlingsprogram 2023 – 2026 i møte 14.12.2022 (sak 163/22), kom Høyre ved gruppeleder Vanja Terentieff med et verbalforslag om å se på muligheten for å etablere et «mekkeverksted»:

«Se raskt på muligheten for å etablere et Mekkeverksted». Enstemmig vedtatt.

Saksutredning

I en artikkel i iTromsø 16.12.2022, utdyper Vanja Terentieff og Anne Berit Figenschau hva de tenker at mekkeverkstedet skal være:

Representanter fra Høyre har besøkt lignende tilbud i Senja og Lyngen kommuner som har slått godt an:

Terentieff sier: «Et «mekkeverksted» skal være et lavterskeltilbud der ungdom kan reparere og fikse på f.eks. sykler og skateboard. Og kanskje etter hvert også mopeder. Vi har nok av lokaler, og det vil ikke koste mye å drifte det. Kanskje er det noen av byens verksteder som har utrangert utstyr de kan donere til ungdommen? Og så tror jeg ungdommen selv skal få bidra med innspill til hva de ønsker verkstedet skal inneholde.»

Felles for møtestedene i Senja og Lyngen er at de er tenkt som

- et tilbud til ungdom som faller utenfor, eller ikke interesserer seg for, det organiserte idretts- og kulturtilbudet.
- forebygging av ungt utenforskap
- sosial inkludering

SFS ungdom / «Møteplass for ungdom 13 – 19 år» / Senja Frivilligsentral

Verksted med mekking og kreative rom (f.eks. maling, filmproduksjon). Samlokalisert på Heimlymyra på Finnsnes med Frivilligsentralens bruktbutikk Retro. En praktisk og kreativ arena hvor ungdommene selv bestemmer hva de skal fylle lokalene med. «Det eneste dette ikke kommer til å være, er en gaming-plass. Her skal det være kreativt og praktisk», sier Tommy Myklebust, daglig leder ved Senja frivilligsentral.

En prosjektleder og frivillige voksne skal sørge for at dette blir et trygt møtested for ungdom. Et sted hvor man er god nok som man er, og skal slippe å prestere.

Prosjektet mottok i 2021 en etableringsstøtte på 500 000 fra Sparebankstiftelsen, Sparebanken Nord-Norge. For 2022 fikk de 180 000 fra Bufdir, men de fikk ikke tilsagn om 3-årig støtte, slik Lyngen kommune fikk det. I skrivende stund er fremtiden for prosjektet noe usikkert, etter et negativt svar av 23.04.2023 fra rådmannen i Senja kommune på en søknad om tilskudd.

Aktiv Mekk & Motor (i «Mekkegarasjen») / Aktiv Lyngen / Lyngen kommune

Tilbudet åpnet 1. desember 2021 etter en medvirkningsprosess med ungdom som sto utenfor organisert aktivitet. Her fikses det på bil, moped, scooter og andre motoriserte kjøretøy. Ungdommen kan også ta med egne doninger de ønsker å reparere, og de tar imot gressklippere og motorsager som trenger en overhaling. Gratistilbudet er del av prosjektet Aktiv i Lyngen, og i Mekkegarasjen får de tilgang til det de trenger av utstyr og materiell. Egne mentorer fra Lyngen bilverksted bidrar sammen med flere foresatte med kunnskap og hjelp.

Flere av ungdommene som har vært medlem i mekkegarasjen har tatt utdanning som bilmekaniker, og bidrar med fagkunnskap tilbake til nye deltakere. I dag har tilbudet 25 aktive ungdommer. Mekkegarasjen er ikke bare et sted for mekking, men fungerer i tillegg som en sosial møteplass. På fredagene lokkes det med nystekte vafler, og flere kommer innom bare for en prat.

Mulige arenaer for mekkeverksted i Tromsø

Seksjon for kultur har gjort innledende undersøkelser om aktuelle arenaer, og foreslår at tilbudet organiseres todelt – ett for motorisert mekking og ett for småskala mekking / reparasjon / kreativitet. Mekking på motoriserte kjøretøy krever lokaler som oppfyller spesielle HMS-krav, mens småskala-mekking er mer fleksibelt med hensyn til lokalisering.

En aktør som peker seg ut i den første kategorien er Opplæringskontoret for bil og transportfag nord (OKBT i nord) som holder til i Stakkevollvegen 51 med verksted og undervisningslokaler. De tilbyr fagopplæring innen kjøretøy, landbruk, industri, transport og logistikk. De har ledig kapasitet på kveldstid, men vil trenge økte stillingsressurser for å følge opp ungdommene med kvalifisert veileder.

Grab er et prosjekt (under Enhet for fritid) for egenorganisert aktivitet for ungdom på Utsikten, som bl.a. har tatt i bruk det gamle kommunale svømmebassenget til formålet. De jobber allerede med idéer i retning av et «mekkeverksted», og vil kunne være en egnet «paraply» for småskala-mekking. Mekkeverkstedet trenger ikke nødvendigvis være lokalisert på Utsikten, om det skulle inngå i Grab-prosjektet. Kanskje kan man også se for seg en kobling mellom U16-prosjektet og mekkeverket.

Remiks åpner i juni 2023 sitt «Bærekraftsenter» på Langnes – en kombinasjon av bruktbutikk, reparasjonstjenester, kurs, kafé, restaurant, m.m. Målet er mer gjenbruk, avfallsreduksjon, sirkulærøkonomi, reparasjonskultur, grønn adferdspåvirkning, redesign, utstyrlån/utleie, sosialt arbeid, inkludering, møteplass. Bærekraftsenteret ønsker å være et naturlig førstevalg for Tromsøværingene som drar på Storhandel.

Økonomi

Seksjon for kultur anslår at det årlig vil være behov for en samlet stillingsressurs på ett årsverk, i tillegg til frivillig innsats. I oppstartsåret vil det være et ekstraordinært behov for midler til innkjøp av utstyr og verktøy til småskala-mekkingen. For den motoriserte mekkingen vil det trolig være snakk om husleie for et ferdig utstyrt lokale.

Prosjektet vil ha gode muligheter for ekstern finansiering, f.eks. gjennom Samfunnsløftet (éngangsstøtte til utstyr) og Bufdir. Aktiv Lyngen fikk midler gjennom Bufdirs «Nasjonal tilskuddsordning for å inkludere barn og unge» i 2021. Denne ordningen er f.o.m. 2022 slått sammen med to andre ordninger («Barne- og ungdomstiltak i større bysamfunn» og «Støtte til oppfølgings- og losfunksjoner for ungdom») til en ny tilskuddsordning under Bufdir: «Tilskudd til inkludering av barn og unge». Kommuner kan søke støtte til flere tiltak fra ordningen (f.eks. til utstyrssentraler), men disse skal koordineres i én årlig søknad. Lyngen kommune fikk i 2022 tilsagn om 3-årig støtte (2022–2024) for det overordnede prosjektet «Aktiv Lyngen».

Virksomhetens hjemkommune	Navn på søker	Navn på tiltaket	Aktivitetstype(r)	Tilskudd 2022	Tilsagn 2023	Tilsagn 2024
Senja kommune	SENJA FRIVILLIGSENTRAL	Kreativ ungdomskafe	§4-8 Åpen møteplass	kr 180 000		
Lyngen kommune	Lyngen kommune	Aktiv Lyngen - 2022	§4-1 Kultur-, fritids- og ferieaktivitet, §4-2 Jobbtilbud og veiledning, §4-4 Lokal fritidskasse, §4-7 Los /	kr 299 000	kr 101 000	kr 83 000
Tromsø kommune	Tromsø kommune	Inkludering av barn og unge i Tromsø kommune	§4-1 Kultur-, fritids- og ferieaktivitet, §4-3 Utstyrssentral, §4-4 Lokal	kr 1 785 000	kr 1 200 000	kr 1 200 000
Tromsø kommune	STIFTELSEN KIRKENS BYMISJON TROMSØ	Valgfri(tid)	§4-1 Kultur-, fritids- og ferieaktivitet	kr 958 000	kr 900 000	kr 900 000
Tromsø kommune	NORDNORSK DESIGN- OG	DARK_Ung	§4-1 Kultur-, fritids- og ferieaktivitet	kr 80 000	kr 200 000	kr 200 000
Tromsø kommune	TROMSØ SVØMMEKLUBB	Prosjekt Allsidig Aktivitet	§4-1 Kultur-, fritids- og ferieaktivitet	kr 62 000		
Tromsø kommune	TROMSØ IDRETTSRÅD	Aktivitetsguide for deltagelse i paradrett for	§4-6 Aktivitetsguide	kr 400 000	kr 400 000	kr 400 000

Tabellen viser støtte innvilget i 2022 fra Bufdir til inkluderingsprosjekter i Senja, Lyngen og Tromsø

Tentativ budsjett- og finansieringsplan:

UTGIFTER			
	2024	2025	2026
Lønn/honorar	kr 1 000 000	kr 1 000 000	kr 1 000 000
Utstyr/verktøy	kr 1 000 000	kr 300 000	kr 300 000
Husleie	kr 500 000	kr 500 000	kr 500 000
Diverse	kr 200 000	kr 200 000	kr 200 000
SUM	kr 2 700 000	kr 2 000 000	kr 2 000 000
INNTEKTER			
	2024	2025	2026
Tromsø kommune	kr 2 000 000	kr 1 800 000	kr 1 800 000
Samfunnsløftet	kr 500 000		
Bufetat	kr 200 000	kr 200 000	kr 200 000
SUM	kr 2 700 000	kr 2 000 000	kr 2 000 000

Éngangsstøtte til utstyr. Søknadsfrist 15.09.2023.
Søknadsfrist for 2024 publiseres i okt/nov 2023.

Konklusjon

Mekkeverksted som en alternativ møteplass og mestringsarena vil svare til mange av kommunenes målsetninger for byens unge. I tillegg har prosjektet et tydelig grønt perspektiv med sitt fokus på gjenbruk.

Kommunedirektøren anbefaler iverksettelse av pilotprosjektet «Mekkeverksted – møteplass for ungdom» 2024 – 2026.

Vedtakskompetanse

Kommunestyret